

KÜLÖNFÉLÉK.

Az „Unitárius Szószék“. Alig hiszem, hogy volna valaki lelkészeink között, aki az unitárius ígehirdetésnek ezt a tükröt fölöslegesnek itélné. A benne megjelenő dolgozatok ellen egy és más tekintetben lehet kifogásunk, de maga a vállalat olyan szerepet tölt be egyházi életünkben, amelyet nagy lelki kár nélkül nem nélkülözhetnénk. Különösen a jelen viszonyok között, amikor — mondhatni — teljesen magunkra vagyunk utalva, föltétlenül ragaszkodnunk kell az ilyen organu nhoz, amelynek segítségével gondolatainkat kicserélhetjük, lelki tárházunkat gazdagíthatjuk s ez által az unitárius szószék nivóját emelhetjük. Az új idők, új feladatokat adnak föl nekünk, amelyeket egyenkint alig oldhatunk meg. Szükségünk van egy közös kapcsolatra, amely egyesítse erőnket s egy útmutatóra, amely vezesse lépteinket.

A saját magunk munkáját becsüljük meg, amikor az „Unitárius Szószék“ támogatjuk s fennmaradását áldozatok árán is biztosítjuk. Azonban a szerkesztéssel megbízott *Úrmösi József* kimutatása szerint 31 lelkészünk és 19 egyházközségünk még ma sem érzi, vagy ha érzi is, de valamely okból nem gyakorolja ezt a kötelességet. E miatt válságba jutott a lelkészörnek a folyóirata. Szeretem hlenni, hogy itt nem szándékos mulasztásról, hanem csak feledékenységről van szó. Azért kérem a hátralékos lelkészeket és egyházközségeket, hogy az új év alkalmából gondoljanak az „Unitárius Szószék“-re s teljesítsék iránta kötelességeiket, mert ellenkező esetben kénytelenek volnánk a lapot beszüntetni.

Kolozsvár, 1922. január hó.

Vári Albert

lelkészöri elnök.

Újabb egyházi alakulatok. A trianoni békeszerződés az országhatárokat megváltoztatta. Ennek következtében az egyházak ősi szervezetében is bizonyos változásoknak kellett bekövetkezni az egyházi közigazgatás könnyebb és sikeresebb lebonyolítása céljából.

A legnagyobb változás a *ref. egyházban* mutatkozik. Itt t. i. a tiszántúli egyházkerülettől lekapcsolódtak a bánái, a nagyszalontai, a bihari, érmelléki, szatmári és máramarosí egyházmegyék, mintegy 200 000 lélekszámmal. Ezek egyideig az erdélyi egyházkerülethez

csatlakoztak közigazgatásilag. Azonban ez részben a földrajzi fekvés, részben a hívek nagy száma miatt nem bírta meg ezt a nagy gyarapodást. Ez a körülmény arra indította a tiszántúli egyházkerülettől elszakadt híveket, hogy Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület címen új egyházkerületet alakítsanak. Az alakulás meg is történt s nagy szótöbbséggel Sulyok István nagyváradi esperes lelkészt püspöknek választották. Ujabb értesülés szerint a püspök-választás megerősítése elé a kormány formai okokból nehézséget gördített. Azonban reméljük, hogy a félreértések hamarosan elenyésznek s 200.000 hívő lélek lelki szabadságát és valóságos gondozását nem tartóztatják fel a betűhez való túlzott ragaszkodás miatt.

Az ág. hitv. evangélikus egyházban is változást eredményezett az ország politikai átalakulása. 1921. július 6-án a magyar és más nyelvű ág. hitv. evangélikusok önállóan szervezkedtek s a szász egyház mellett megalkották „A romániai zsinat-presbyteri magyar és másnyelvű ág. hitv. ev. összegyháza”. Erről az alakulásról meleg hangú testvéri szóban értesítették E. K. Tanácsunkat, amely hasonló megleghangú átirattal válaszolt az újonnan alakult testvéregyháznak.

Az Unitárius egyháznak is egyelőre megszakadt a Duna-Tiszamenti egyházkörrel való összeköttetése. Azonban az unitárius egyház tántoríthatatlanul ragaszkodik régi egységéhez. Annál is inkább, mert a magyarországi unitáriusok száma elenyészően csekély ahhoz, hogy ott önálló szervezkedésről lehetne szó. Különben is nekünk már a XVI. századból szomorú tapasztalataink vannak, az erdélyi egyháztól elszakadt hívek sorsát illetőleg. Reméljük, hogy ez a kérdés az egyház és állam közti viszony végleges rendezésekor megnyugtató megoldást talál.

Iskoláink. Egyházunk a kolozsvári és székelykeresztúri főgimnáziumok mellé a régi hagyományokra és a jelen viszonyok által teremtett szükségszerű helyzetre tekintettel újból beállította a tordai főgimnáziumot. Ez intézethez 300 éves hagyományaink alapján föltétlenül jogunk van s miután itt a magyar tannyelvű állami iskola megszűnt, a helybeli és aranyosszéki tanuló ifjúság érdekében nélkülözhetetlen is. Reméljük, hogy ezt az állam is befogja látni s a fenntartásához szükséges állami támogatásról gondoskodni fog.

Az elemi iskolákra vonatkozó régebbi szerződések, melyeket a magyar állammal kötött egyházunk, az imperium átvételével megszűntek. Egyházunk ősi törvényekben gyökerező iskola fenntartó jogánál fogva minden egyházközségében felekezeti elemi iskolát igyekezett beállítani. Azonban ez a törekvése a hatóságok ellenállása miatt sok helyen nem sikerült. De így is felekezeti elemi iskoláink száma tetemesen gyarapodott. Az egyház tovább is elszántan küzd a felekezeti iskolákért. Különben e tekintetben velünk egy uton vannak nem csupán a többi magyar, hanem a román

egyházak is. Így remélhetjük e kérdésnek is kedvező és megnyugtató megoldását.

Felolvasó délutánok Kolozsvárt. Az U. I. T. és a D. F. E. Kolozsvárt az unitárius kollegium disztermében a tél folyamán vasárnap délután felolvasásokat rendez. Eddig felolvastak: dr. Boros György, Vári Albert, Gálfi Lőrinc, dr. Kiss Elek és Kelemen Lajos. Minden alkalommal egy egy ének, szavalat, vagy zeneszám gyönyörködtette a szép számban összegyűlt hallgatóságot. Az ének és zeneszámok egybeállításánál Útő Lajos tanító fejt ki elismerésre méltó buzgóságot.

XV. Benedek. A kath. egyház látható feje, a Vatikán önkéntes száműzöttje, XV. Benedek pápa január 22-én 68 éves korában, tüdőgyulladás következtében meghalt. A világháború első fellobbanásakor foglalta el trónját. Azt a trónt, amelyről hajdan elődei a világot kormányozták, amelyről koronákat osztogattak, háborukat szítottak és békét csináltak. Azt a trónt, amelyen ülve VII. Gergely, III. Incze, sőt közelebbről IX. Pius pápa is fogadhatta a világ hódolatát. A háború romboló szenvedélyei között is megőrizte fényes állásának nyugodt méltóságát. Amikor a fékevesztett világ téves irányban haladt, ő akkor sem feledkezett meg magasztos hivatásáról. A sötétségben világosságot igyekezett gyújtani s a magáról megfeledkezett emberiség elébe a Jézus evangéliumát tartotta. Ebben domborodik ki egyéniségének igazi nagysága.

Azonban a szent Péter trónjának többé nincsen meg a régi parancsoló tekintélye. Pusztában kiáltó szóként hangzott el nemes lelkű urának békességet hirdető szózata. És folyt tovább az embervér és pusztított a gyilkos szenvedély. Ő tehetetlenül nézte a lelketlen testvérharcot. Mindegy. Ha a fénylő és nagymúltú trón nem is tudott erőt és nyomatékot adni szavának, de ő maga emelte annak a trónnak fényét és tekintélyét.

Hirdetés. Dr. Tóth György v. táblabíró egyházi tanácsos „Az unitárius egyház törvényeinek gyűjteménye” c. munkájának III. kötetét február hó első felében jelenteti meg. (A II. kötet később fog jönni.) Ara 45 leu. Előfizetések szerző címére küldendők (Kolozsvár, Unitárius Kollégium).

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Felhívás a lelkészekhez. Postal költségek megkímélése szempon jából kéri a K. M. szerkesztősége a lelkészeket, hogy egy levelező lapon sziveskedjenek értesíteni arról, miszerint beleegyeznek abba, hogy előfizetési díjikat, esetleg az egyházközségét is, a kongruából évenként, fél évenként, vagy negyed évenként levonhassuk. Minden előfizetést nyilvánosan fogunk nyugtázni.

AZ UNITÁRIUS IRODALMI TÁRSASÁG VÁLASZT-
MÁNYI TAGJAINAK NÉVSORA 1922. ÉVBEN.

Benczédi Pál (Homoródújfalú).
Ifj. Biás István (Marosvásárhely).
Dr. Borbély Ferenc (Aranyosgerend).
Bölöni Vilmos (Székelyudvarhely).
Csifó Salamon (Kolozsvár).
Dr. Gál Kelemen (Kolozsvár).
Gálfi Lőrinc (Kolozsvár).
Dr. Gelei József (Kolozsvár).
Gvidó Béla (Dicsőszentmárton).
Józan Miklós (Budapest).
Kelemen Lajos (Kolozsvár).
Keresztesi Dénes (Szentgerice).
Dr. Kiss Ernő (Kolozsvár).
Kovács Lajos (Brassó).
Kádár József (Dés).
Lőrinczi István (Székelykeresztur).
Lőji Ödön (Bölön).
S. Nagy László (Kolozsvár).
Orbán Lajos (Ujszékely).
Gyallay-Pap Domokos (Kolozsvár).
Pálffi Ákos (Homoródszentpál).
Pálffi Márton (Kolozsvár).
Régeni Áron (Árkos).
Szentmártoni Kálmán (Székelykeresztur).
Dr. Szolga Ferenc (Székelykeresztur).
Ürmösi József (Homoródszentpál).
Ürmösi Károlyné (Kolozsvár).
Ifj. Útő Lajos (Küküllődombó).
Dr. Varga Béla (Kolozsvár).
Zoltán Sándor (Homoródszentmárton).

Tiszteleti tagok: Br. Petrichevich Horváth Kálmán, Per-
czelné Kozma Flóra és Péterfi Dénes.